

**Päivämäärä**

28.3.2014

**Dnro**

528/14/2014

**Voimaantulo- ja voimassaoloaika**

1.5.2014 - toistaiseksi

**Kumooa**

Maa- ja metsätalousministeriön asetus klassisen sikaruton vastustamisesta (22/EEO/2002)

**Valtuutussäännökset**

Eläintautilaki (441/2013)

Laki eläinten lääkitsemisestä (617/1997) 10 §

**Vastaavat EY-säädökset**

Neuvoston direktiivi 2001/89/EY (32001L0089); EYVL N:o L 316, 1.12.2001, s. 5

Komission päätös 2002/106/EY (32002D0106); EYVL N:o L 39, 9.2.2002, s. 71

**Maa- ja metsätalousministeriön asetus**  
***klassisen sikaruton vastustamisesta***

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintautilain (441/2013) sekä eläinten lääkitsemisestä annetun lain (617/1997) 10 §:n nojalla:

**1 luku**  
**Yleiset säännökset**

**1 §**

*Sovelletamisala*

Tätä asetusta sovelletaan klassisen sikaruton vastustamiseen.

**2 §**

*Määritelmät*

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *sioilla* kaikkia Suidae-sukuun kuuluvia eläimiä, luonnonvaraiset siat mukaan luettuina;

- 2) *sentinelliporsailloilla* porsaita, jotka eläntaudin hävittämistoimenpiteiden jälkeen sijoitetaan tyhjennettyyn pitopaikkaan ennen varsinaisen eläintuotannon käynnistämistä ja joille tehtävillä vasta-ainetutkimuksilla pyritään varmistumaan siitä, ettei tautia enää esiinny pitopaikassa; sekä
- 3) *lihalla* tuoretta lihaa, elimiä, jauhelihaa, raakalihavalmisteita ja mekaanisesti erotettua lihaa sekä sellaisia lihatuotteita, joille ei ole tehty liitteessä 1 mainittua käsittelyä.

## 2 luku. Toimenpiteet epäiltäessä tai todettaessa klassista sikaruttoa

### 3 §

#### *Eläintautiepäilyn vuoksi suoritettava tutkimus*

Valvontaviranomaisen on eläintutilain 20 §:ssä tarkoitetun pitopaikkakäynnin yhteydessä tarkastettava pitopaikassa sikaeläinten tunnistamisesta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (720/2012) säädetyt sikojen merkinnät ja eläinluettelot sekä pitopaikan tuotantoa ja eläinten terveyttä koskevat tiedot.

### 4 §

#### *Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös ja siitä poikkeaminen*

Jos kyseessä on klassista sikaruttoa koskeva virallinen eläintautiepäily tai tauti on todettu, on tehtävä eläintutilain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös, jolla:

- 1) velvoitetaan sen lisäksi, mitä 3 §:ssä mainitussa asetuksessa säädetään sikojen luetteloinnista, pitämään ryhmittäin erillistä luetteloa kaikista pitopaikassa sairastuneista sioista;
- 2) velvoitetaan pitämään sikoja eläinsuojissa tai muussa sellaisessa paikassa, jossa ne voidaan eristää;
- 3) kielletään sikojen ja muiden eläinten tuominen pitopaikkaan ja niiden vieminen sieltä pois;
- 4) kielletään siasta saadun lihan, rehujen, sikojen raatojen, sperman, munasolujen ja alkioiden sekä tautia mahdollisesti levittävien muiden tuotteiden, aineiden sekä välineiden vieminen pois pitopaikasta;
- 5) kielletään henkilöiden liikkuminen ja ajoneuvojen siirtäminen pitopaikasta toiseen sikojen pitopaikkaan ennen kuin pitopaikasta poistumisesta on kulunut vähintään kaksi vuorokautta;
- 6) velvoitetaan huolehtimaan suojavaatteiden käytöstä pitopaikassa sekä henkilöiden varusteiden sekä ajoneuvojen asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta eläinsuojien ja pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä; sekä
- 7) velvoitetaan toteuttamaan pitopaikassa tarvittavia haittaeläinten hävittämistoimenpiteitä.

Eläintutilain 23 §:n 3 momentin nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetusta muista eläimistä kuin sikoja koskevasta kiellosta sekä 4 tai 5 kohdassa tarkoitetusta kiellosta. Lupaa ei kuitenkaan voida myöntää lihan, sperman, munasolujen tai alkioiden toimittamiseksi Suomen rajojen ulkopuolelle.

## 5 §

*Toimenpiteet pitopaikoissa, joista tauti on voinut tarttua tai joihin se on voinut levitä*

Jos eläintautilain 22 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tutkimuksissa ilmenneet tai muut syyt ovat riittäviä perustamaan virallisen eläintautiepäilyn niissä jäljitetyssä pitopaikoissa, joista klassinen sikarutto on voinut tarttua tai joihin se on voinut levitä, tehdään eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös. Päätöksen ja siitä poikkeamisen osalta sovelletaan, mitä 4 §:ssä säädetään.

Jos tartunnan todennäköisyys pitopaikassa on suuri, voidaan pitopaikan siat määrätä eläintautilain 26 §:n 2 momentin nojalla lopetettaviksi virallisen eläintautiepäilyn perusteella. Lopetettaviksi määräytyistä eläimistä on määrättävä otettavaksi näytteitä epidemiologisia tutkimuksia varten.

## 6 §

*Eläinten lopettaminen*

Klassisen sikaruton toteamisen jälkeen on eläintautilain 26 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä pitopaikan siat lopetettaviksi viipymättä.

Lopetettaviksi määräytyistä sioista on määrättävä otettavaksi näytteitä epidemiologisia tutkimuksia varten.

## 7 §

*Eläintautilain 26 §:n nojalla määrättävät hävittämis-, puhdistus-, ja desinfiointitoimenpiteet*

Lopetettujen ja pitopaikassa itsestään kuolleiden sikojen raadot on määrättävä hävitettäväksi välittömästi eläinten kuoleman jälkeen tavalla, josta ei aiheudu klassisen sikaruton leviämisen vaaraa. Kaikki pitopaikassa olevat, klassisen sikaruton todennäköisesti saastuttamat tuotteet, sivutuotteet, aineet ja jätteet on määrättävä hävitettäväksi tai käsiteltäväksi siten, että niissä olevat taudinaiheuttajat tuhoutuvat.

Rakennukset, joissa sikoja on pidetty, raatojen kuljettamiseen käytetyt ajoneuvot, eläinten hoidossa käytetyt työvälineet ja kaikki muu todennäköisesti saastunut kalusto ja laitteisto on määrättävä puhdistettavaksi tai desinfioitavaksi sen jälkeen, kun kaikki lopetettaviksi määrätyt pitopaikan eläimet on lopetettu ja raadot hävitetty tai kuljetettu pois. Jos välineitä ja laitteita ei ole mahdollista desinfioida, on ne määrättävä hävitettäväksi.

Päätöstä täytäntöön panevan valvontaviranomaisen tulee pitää yksityiskohtaista luetteloa hävitetyistä omaisuudesta.

## 8 §

*Pitopaikasta peräisin olevien jäljitettyjen tuotteiden käsittely ja hävittäminen*

Sioista saadut mahdollisesti klassisen sikaruton viruksella saastuneet tuotteet, jotka ovat peräisin pitopaikasta, jossa tautia esiintyy, on eläintautilain 29 §:n 1 momentin nojalla

mahdollisuuksien mukaan jäljitettävä. Jäljitetyt tuotteen on mainitun pykälän 2 momentin nojalla määrättävä hävitettäväksi tai käsiteltäväksi niin, että taudinaiheuttajavirus tuhoutuu.

## 9 §

### *Uusien eläinten tuominen pitopaikkaan omaisuuden hävittämisen ja pitopaikan puhdistamisen ja desinfioinnin jälkeen*

Eläintautilain 26 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrätään uusien eläinten tuomisesta pitopaikkaan tässä pykälässä säädetyllä tavalla.

Uudet siat on tuotava pitopaikkaan 20 vuorokauden kuluessa siitä, kun sikojen tuontia koskevan kiellon voimassaolo päättyy. Niiden on oltava lähtöisin pitopaikoista, joissa ei ole voimassa klassisen sikaruton vuoksi asetettuja rajoituksia. Pitopaikkaan tuoduille sioille tehdään serologinen testi klassisen sikaruton vasta-aineitten varalta aikaisintaan 40 vuorokautta sen jälkeen, kun viimeiset siat ovat saapuneet.

Mikäli pitopaikassa pidetään sikoja ulkona tai sikala täytetään osittain , on 2 momentissa säädetyistä poiketen uusien eläinten tuonti pitopaikkaan aloitettava tuomalla sentinelliporsaita. Sentinelliporsaiden tulee olla ennen tyhjennettyyn pitopaikkaan sijoittamista tutkittu kielteisillä tuloksilla klassisen sikaruton varalta tai niiden on tultava pitopaikasta, johon ei ole kohdistunut rajoituksia klassisen sikaruton vuoksi. Sentinelliporsaat on sijoitettava tasaisesti koko pitopaikkaan ja ne on tutkittava klassisen sikaruton vasta-aineiden varalta, kun pitopaikkaan tuonnista on kulunut 40 vuorokautta. Jos yhdessäkään porsaassa ei ole klassisen sikaruton viruksen vasta-aineita, sikoja voidaan tuoda koko pitopaikkaan.

Edellä 1—2 momentissa tarkoitetut määräykset voidaan epidemiologisen tilanteen sen salliessa kumota, kun sikojen tuontia koskevan kiellon voimassaolon päättymisestä on kulunut yli kuusi kuukautta eikä pitopaikkaan ole tänä aikana otettu uusia eläimiä .

## 10 §

### *Taudin leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen kumoaminen*

Kun 30 vuorokautta on kulunut 7 §:n mukaisesta eläinten lopettamisesta, eläimistä saatavien tuotteiden ja muiden tavaroiden hävittämisestä sekä puhdistuksesta ja desinfiatiosta pitopaikassa, eläintautilain 23 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrätty kielto tuoda pitopaikkaan uusia eläimiä kumotaan.

Eläintautilain 23 §:n nojalla tehty päätös kumotaan muilta kuin 1 momentissa mainituilta osin sen jälkeen, kun pitopaikkaan tuoduille uusille eläimille on tehty vaaditut tutkimukset ja tutkimustulokset ovat olleet kielteiset. Eläintautilain 23 §:n nojalla tehty päätös voidaan epidemiologisen tilanteen sen salliessa kumota myös, kun sikojen tuontia koskevan kiellon voimassaolon päättymisestä on kulunut yli kuusi kuukautta eikä pitopaikkaan ole tänä aikana otettu uusia eläimiä.

### 3 luku. Erityisiä pitopaikkoja koskevat poikkeukset

#### 11 §

##### *Klassinen sikarutto erillisistä tuotantoyksiköistä muodostuvassa pitopaikassa*

Jos pitopaikka muodostuu kahdesta tai useammasta tuotantoyksiköstä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi 6 §:ssä säädetyistä poiketen päättää, ettei sellaisissa tuotantoyksiköissä olevia eläimiä lopeteta, joissa klassista sikaruttoa ei esiinny. Tällöin tuotantoyksikön osalta ei myöskään muutoin sovelleta, mitä 6—9 §:ssä säädetään.

Edellytyksenä 1 momentin soveltamiselle on, että yksiköt ovat ennen taudin pitopaikkaan tuloa täyttäneet ja edelleen täyttävät seuraavat vaatimukset:

- 1) yksiköt ovat toiminnallisesti ja rakenteellisesti täysin erillään tartunnan saaneita eläimiä sisältävistä yksiköistä;
- 2) yksiköissä pidettävien sikojen hoidossa käytetään eri henkilökuntaa, välineitä ja laitteita kuin niissä tuotantoyksiköissä pidettävien sikojen hoidossa, jossa tartuntaa esiintyy; sekä
- 3) eläinsuojissa käyvät henkilöt käyttävät suojavaatteita ja -jalkineita, joita ei käytetä eläinsuojan ulkopuolella.

Elintarviketurvallisuusviraston on ilmoitettava 1 momentin soveltamisesta viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle.

#### 12 §

##### *Klassinen sikarutto eläintarhassa, villieläinpuistossa tai muussa erityiskohteessa*

Elintarviketurvallisuusvirasto voi 6 §:ssä säädetyistä poiketen päättää, ettei pitopaikan sikoja tai osaa niistä määrätä lopetettavaksi eikä sikojen spermaa, munasoluja ja alkioita hävitetä, jos eläinten eloon jättäminen ei aiheuta vaaraa taudin leviämisestä pitopaikan ulkopuolelle ja jos pitopaikka on:

- 1) koe-eläinlaitos;
- 2) eläintarha;
- 3) villieläinpuisto; tai
- 4) aidattu alue, jolla sikoja pidetään tieteellistä tutkimusta taikka uhanalaisten tai harvinaisten lajien tai rotujen säilyttämistä varten.

Jos pitopaikan sikoja tai osaa niistä ei määrätä lopetettavaksi, pitopaikassa on kuitenkin soveltuvin osin määrättävä noudatettavaksi, mitä 6—9 §:ssä säädetään. Päätöksellä pitopaikan eloon jätetyt siat ja niitä koskeva kirjanpito on myös määrättävä tarkastettavaksi ja sioista on määrättävä otettavaksi näytteitä, jotta voitaisiin varmistaa, ettei vaaraa tartunnan leviämisestä pitopaikan ulkopuolelle ole. Tarvittaessa voidaan lisäksi rajoittaa ihmisten ja ajoneuvojen liikkumista pitopaikkaan ja sieltä pois, kunnes tartunnan leviämisen vaara pitopaikassa on ohi.

Eläintautilain 23 §:n nojalla tehtävän, 1 momentissa tarkoitettua pitopaikkaa koskevan päätöksen voimassaolon osalta ei noudateta, mitä 10 §:ssä säädetään.

Elintarviketurvallisuusviraston on ilmoitettava 1 momentin soveltamisesta viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle.

### 13 §

#### *Klassinen sikarutto tai virallinen eläintautiepäily teurastamossa*

Jos klassista sikaruttoa epäillään tai todetaan esiintyvän teurastamossa, eläintutilain 22 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tarkastuksissa on tarkastettava sikojen merkinnät ja eläinluettelot niissä pitopaikoissa, joista siat otettiin kuljetettaviksi.

Poiketen siitä, mitä 4 §:ssä säädetään, teurastamoon kohdistetaan eläintutilain 23 §:n nojalla päätös, jolla kielletään eläinten tuominen teurastamoon sekä niiden siirtäminen sieltä pois. Päätös on 10 §:ssä säädetystä poiketen kumottava, kun 24 tuntia on kulunut siitä, kun puhdistus- ja desinfektioimenpiteet on suoritettu loppuun kyseisessä pitopaikassa.

Teurastamon osalta ei sovelleta, mitä 9 §:ssä säädetään uusien eläinten ottamisesta ja niiden tutkimisesta.

## **4 luku. Alueelliset toimenpiteet**

### 14 §

#### *Väliaikaisen tarkkailuvyöhykkeen perustaminen klassista sikaruttoa koskevan virallisen eläintautiepäilyn perusteella*

Virallisen eläintautiepäilyn perusteella voidaan perustaa taudin epäillyn esiintymispaikan ympärille eläintutilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke (väliaikainen tarkkailuvyöhyke), jos alueella pidetään runsaasti taudille alttiisiin lajeihin kuuluvia eläimiä, taudille alttiisiin lajeihin kuuluvien eläimiä ja niiden kanssa kosketuksissa olleita eläimiä siirretään paljon, tautiepäilyn ilmoittamisessa on esiintynyt viivästyksiä tai tiedot taudin mahdollisesta alkuperästä ja kulkeutumisesta ovat taudin tehokkaan vastustamisen kannalta riittämättömiä.

Eläintutilain 34 §:n nojalla on määrättävä valvontaviranomaiset suorittamaan väliaikaisella tarkkailuvyöhykkeellä sijaitsevissa pitopaikoissa taudin esiintymisen selvittämiseksi tarvittavia tarkastuksia ja ottamaan tarvittavia näytteitä. Pitopaikoissa voidaan myös määrätä noudatettavaksi 4 §:ssä säädettyjä kieltoja, rajoituksia ja toimenpiteitä. Kielloista, rajoituksista ja toimenpiteistä voidaan eläintutilain 38 §:n nojalla myöntää poikkeuksia.

Väliaikainen tarkkailuvyöhyke on lakkautettava, kun tauti on todettu, tautiepäily on suljettu pois tai taudin vastustaminen on saatu hallintaan.

## 15 §

*Rajoitusvyöhykkeen perustaminen, kun klassinen sikarutto on todettu*

Kun klassinen sikarutto on todettu, taudin esiintymispaikan ympärille perustetaan eläintautilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke, joka jaetaan suoja- ja valvontavyöhykkeeseen. Suojavyöhykkeen rajan tulee sijaita vähintään kolmen kilometrin ja valvontavyöhykkeen rajan vähintään kymmenen kilometrin etäisyydellä taudin esiintymispaikasta siten, että suojavyöhyke sisältyy valvontavyöhykkeeseen ja että rajoja määritettäessä otetaan huomioon myös eläintautilain 33 §:n 2 momentissa tarkoitetut seikat. Rajoitusvyöhykettä ei tarvitse perustaa, jos klassisen sikaruton tartunta on todettu teurastamossa tai kuljetusajoneuvossa.

## 16 §

*Rajoitusvyöhykkeen lakkauttaminen*

Valvontavyöhyke voidaan lakkauttaa, kun:

- 1) desinfiointi- ja puhdistustoimenpiteet on suoritettu pitopaikoissa, joissa taudin on todettu esiintyvän; ja
- 2) valvontavyöhykkeellä sijaitsevilla pitopaikoissa on tehty tarvittavat tutkimukset klassisen sikaruton varalta sen jälkeen, kun 20 päivää on kulunut alkudesinfektiosta 1 kohdassa tarkoitetuissa pitopaikoissa, ja tutkimusten tulokset ovat olleet kielteiset.

Suojavyöhyke voidaan lakkauttaa, kun:

- 1) desinfiointi- ja puhdistustoimenpiteet on suoritettu pitopaikoissa, joissa taudin on todettu esiintyvän; ja
- 2) suojavyöhykkeellä sijaitsevilla pitopaikoissa on tehty tarvittavat tutkimukset klassisen sikaruton varalta sen jälkeen, kun 30 päivää on kulunut alkudesinfektiosta 1 kohdassa tarkoitetuissa pitopaikoissa, ja tutkimusten tulokset ovat olleet kielteiset.

## 17 §

*Kuljetusvälineiden desinfiointi*

Eläintautilain 73 ja 75 §:ssä säädetään toimijan velvollisuudesta pestä ja desinfioida kuljetusvälineitä, joita on käytetty sikojen, muiden kotieläinten, sioista saatujen tuotteiden tai muiden aineiden tai esineiden kuljetukseen ja jotka voivat olla sikaruttoviruksen saastuttamia. Kuljetettaessa rajoitusvyöhykkeeltä peräisin olevia eläimiä tai tuotteita puhdistus ja desinfiointi on suoritettava mahdollisimman pian lastin purkamisen jälkeen.

## 5 luku. Suojavyöhykettä koskevat toimenpiteet, kiellot ja rajoitukset

### 18 §

#### *Suojavyöhykkeellä sijaitsevien pitopaikkojen tarkastaminen*

Aluehallintoviraston on välittömästi tehtävä luettelo kaikista suojavyöhykkeellä olevista sikojen pitopaikoista. Luettelo on pidettävä ajan tasalla.

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kunnaneläinlääkäri on määrättävä käymään kaikissa vyöhykkeellä olevissa sikojen pitopaikoissa seitsemän vuorokauden kuluessa vyöhykkeen perustamisesta. Käynnin yhteydessä on tarkastettava siat sekä sikojen merkinnät ja eläinluettelot.

### 19 §

#### *Toimenpiteet suojavyöhykkeellä tartunnan leviämisen estämiseksi*

Suojavyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä:

- 1) vyöhykkeellä sijaitsevista sikojen pitopaikoista vastuussa olevat toimijat seuraamaan sikojen terveydentilaa ja ilmoittamaan kuolleista ja sairastuneista sioista kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle;
- 2) sikojen pitopaikoissa käyvät henkilöt asianmukaisella tavalla käyttämään suojavaatteita sekä peseytymään ja puhdistamaan ja desinfioimaan varusteitaan pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä.; sekä
- 3) aluehallintovirasto huolehtimaan, että vyöhykkeen rajoilla valvotaan ajoneuvojen desinfiointia koskevien velvoitteiden noudattamista ja toteutetaan desinfiointia koskevia tarvittavia lisätoimenpiteitä .

### 20 §

#### *Sikoja sekä niiden sukusoluja ja alkioita koskeva siirtokielto*

Sikojen kuljettaminen suojavyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä. Kieltoa ei kuitenkaan uloteta koskemaan pitopaikan sisällä tapahtuvaa välttämätöntä kuljetusta eikä maanteitse tai rautateitse pysähtymättä ja lastia purkamatta tapahtuvaa kauttakuljetusta.

Lisäksi on kiellettävä sian sperman, alkioiden ja munasolujen kuljettaminen pois suojavyöhykkeellä sijaitsevasta sikojen pitopaikasta.

Kuljetuksissa, joihin eläintautilain 38 §:n nojalla myönnetään poikkeuslupa, sekä poikkeusluvalla kuljetettujen eläinten ja tuotteiden sekä kuljetetuista eläimistä saatujen tuotteiden käsittelyssä ja käytössä on määrättävä noudatettavaksi tämän asetuksen 6 luvussa säädettyjä vaatimuksia.



## 21 §

*Muita eläimiä koskeva siirtokielto*

Muiden kotieläinten kuin sikojen tuominen suojavyöhykkeellä sijaitsevaan sikojen pitopaikkaan ja vieminen sieltä pois on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä. Aluehallintovirasto voi hakemuksesta myöntää eläintautilain 38§:ssä tarkoitetun luvan poiketa kiellosta, mikäli poikkeaminen ei aiheuta klassisen sikaruton leviämisen vaaraa.

**6 luku. Suojavyöhykettä koskevat poikkeusluvut ja luvalla tapahtuvaan toimintaan liittyvät vaatimukset**

## 22 §

*Suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta lähtevät sikojen kuljetukset*

Kun vähintään 30 vuorokautta on kulunut alkudesinfektiosta pitopaikassa, jossa klassista sikaruttoa on todettu, eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 20 §:n 1 momentissa tarkoitetusta kiellosta sikojen kuljettamiseksi suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta:

- 1) teurastettavaksi luvassa nimettävään, rajoitusvyöhykkeellä tai erityisestä syystä muualla sijaitsevaan teurastamoon;
- 2) lopetettavaksi laitokseen, jossa ne lopettamisen jälkeen käsitellään siten, ettei siitä aiheudu sikaruton leviämisen vaaraa; tai
- 3) muihin suojavyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin.

Luvan myöntäminen edellyttää, että:

- 1) kunnaneläinlääkäri on tutkinut pitopaikassa olevat siat kliinisesti ja mitannut niiden ruumiinlämmön;
- 2) kunnaneläinlääkäri on tarkastanut sikojen merkinnät ja eläinluettelot; sekä
- 3) tutkimuksissa ei ole havaittu viitteitä sikaruton esiintymisestä pitopaikassa eikä eläinten merkintöihin tai eläinluetteloihin liittyviä puutteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää 2 momentissa säädetyin edellytyksin myös tapauksissa, joissa suojavyöhykkeellä on todettu tartuntaa useammassa kuin yhdessä pitopaikassa, vähintään 30 vuorokautta on kulunut vyöhykkeen perustamisesta ja sikojen siirtäminen on välttämätöntä niiden hyvinvointiin tai muihin sikojen pitoon liittyvien ongelmien välttämiseksi.

Kuljetus voidaan aloittaa vasta, kun kunnaneläinlääkäri on sinetöinyt kuljetusajoneuvon tai se on sinetöity hänen valvonnassaan.

## 23 §

*Poikkeusluvalla kuljetettavien sikojen teurastus sekä lihan käsittely ja merkintä*

Aluehallintovirasto ilmoittaa 22 §:ssä tarkoitetusta teuraskuljetusta koskevasta poikkeusluvasta teurastamoa valvovalle viranomaiselle, ja tämä ilmoittaa aluehallintovirastolle sikojen saapumisesta. Teurastettavat siat on pidettävä ja

teurastettava erillään muista sioista. Sikojen ante mortem ja post mortem -tarkastuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota mahdollisiin merkkeihin klassisesta sikarutosta. Teurastetuista ja lopetetuista sioista on otettava riittävä määrä näytteitä klassisen sikaruton varalta.

Liha, joka on saatu suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta 22 §:n mukaisesti poikkeusluvalla teurastettavaksi kuljetetuista sioista on:

- 1) käsiteltävä liitteen 1 mukaisesti; tai
- 2) merkittävä liitteen 2 mukaisella merkillä ja lähetettävä sinetöidyissä säiliöissä käsiteltäväksi 1 kohdan mukaisesti. Liha on sen kuljettamisen, käsittelyn ja varastoinnin aikana pidettävä erillään suojavyöhykkeen ulkopuolelta peräisin olevasta lihasta, kunnes se on käsitelty.

## 24 §

*Sikojen kuljettaminen suojavyöhykkeen ulkopuolelta suojavyöhykkeelle teurastettavaksi*

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan Euroopan unionin lainsäädännön niin salliessa myöntää lupa poiketa 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiellosta sikojen kuljettamiseksi suojavyöhykkeen ulkopuolelta suojavyöhykkeellä sijaitsevaan teurastamoon välittömästi teurastettaviksi.

## 7 luku. Valvontavyöhykettä koskevat toimenpiteet, kiellot ja rajoitukset

### 25 §

*Valvontavyöhykkeellä sijaitsevien pitopaikkojen luettelointi*

Aluehallintoviraston on tehtävä luettelo kaikista valvontavyöhykkeellä olevista sikojen pitopaikoista. Luettelo on pidettävä ajan tasalla.

### 26 §

*Valvontavyöhykkeellä toteutettavat toimenpiteet tartunnan leviämisen estämiseksi*

Valvontavyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä määrättävä:

- 1) vyöhykkeellä sijaitsevista sikojen pitopaikoista vastuussa olevat toimijat seuraamaan sikojen terveydentilaa ja ilmoittamaan kuolleista ja sairastuneista eläimistä kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle; sekä
- 2) sikojen pitopaikoissa käyvät henkilöt asianmukaisella tavalla käyttämään suojavaatteita sekä peseytymään ja puhdistamaan ja desinfioimaan varusteitaan pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä.

### 27 §

*Sikoja sekä niiden sukusoluja ja alkioita koskeva siirtokielto*

Sikojen kuljettaminen valvontavyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä kiellettävä. Kieltoa ei kuitenkaan uloteta koskemaan pitopaikan sisällä tapahtuvaa välttämätöntä kuljettamista, maanteitse tai rautateitse pysähtymättä ja lastia

purkamatta tapahtuvaa kauttakuljetusta eikä sikojen kuljettamista valvontavyöhykkeen ulkopuolelta valvontavyöhykkeellä sijaitsevaan teurastamoon välittömästi teurastettaviksi.

Lisäksi on kiellettävä sian sperman, alkioiden ja munasolujen kuljettaminen pois valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta sikojen pitopaikasta.

## 28 §

### *Muita eläimiä koskeva siirtokielto*

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on kiellettävä muiden kotieläinten tuominen sikojen pitopaikkaan ja niiden vieminen sieltä pois vyöhykkeen perustamista seuraavien seitsemän päivän aikana.

## **8 luku. Valvontavyöhykettä koskevat poikkeusluvut ja luvalla tapahtuvaan toimintaan liittyvät vaatimukset**

## 29 §

### *Poikkeuslupa sikojen kuljettamiseksi valvontavyöhykkeellä*

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 27 §:n 1 momentissa tarkoitetusta kiellosta sikojen kuljettamiseksi valvontavyöhykkeen ulkopuolelta valvontavyöhykkeelle.

Kun vähintään 21 vuorokautta on kulunut alkudesinfektion suorittamisesta pitopaikassa, jossa klassista sikaruttoa esiintyy, eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 27 §:n 1 momentissa tarkoitetusta kiellosta sikojen kuljettamiseksi valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta:

- 1) teurastettavaksi luvassa nimettävään, suoja- tai valvontavyöhykkeellä tai erityisestä syystä muualla sijaitsevaan teurastamoon;
- 2) lopetettavaksi laitokseen, jossa ne lopettamisen jälkeen käsitellään siten, ettei siitä aiheudu klassisen sikaruton leviämisen vaaraa; tai
- 3) muihin suoja- tai valvontavyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin.

Luvan myöntäminen edellyttää, että:

- 1) kunnaneläinlääkäri on tutkinut pitopaikassa olevat siat kliinisesti ja mitannut niiden ruumiinlämmön;
- 2) kunnaneläinlääkäri on tarkastanut sikojen merkinnät ja eläinluettelot; sekä
- 3) tutkimuksissa ei ole havaittu viitteitä sikaruton esiintymisestä pitopaikassa eikä eläinten merkintöihin tai eläinluetteloihin liittyviä puutteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää 2 momentissa säädetyin edellytyksin myös tapauksissa, joissa valvontavyöhykkeellä on todettu tartuntaa useammassa kuin yhdessä pitopaikassa, vähintään 30 vuorokautta on kulunut vyöhykkeen perustamisesta ja sikojen siirtäminen on välttämätöntä niiden hyvinvointiin tai muihin sikojen pitoon liittyvien ongelmien välttämiseksi.

Kuljetus voidaan aloittaa vasta, kun kunnaneläinlääkäri on sinetöinyt kuljetusajoneuvon tai se on sinetöity hänen valvonnassaan.

## 30 §

*Poikkeusluvalla kuljetettavien sikojen teurastus sekä lihan tunnistusmerkintä, käsittely ja käyttö*

Edellä 29 §:ssä tarkoitetulla poikkeusluvalla teurastettaviksi kuljetettujen sikojen teurastamisen sekä sioista saadun lihan käsittelyn ja merkitsemisen osalta on noudatettava, mitä 23 §:ssä säädetään suojavyöhykkeellä kuljetettavien sikojen teurastuksesta sekä lihan käsittelystä ja merkitsemisestä.

## 31 §

*Poikkeaminen muita kotieläimiä koskevasta siirtokiellosta*

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 28 §:ssä tarkoitetusta kiellosta muiden kotieläinten kuljettamiseksi.

**9 luku. Klassinen sikarutto luonnonvaraisissa villisioissa**

## 32 §

*Luonnonvaraisessa villisiassa todetun klassisen sikaruton vuoksi perustettava rajoitusvyöhyke*

Luonnonvaraisessa villisiassa todetun klassisen sikaruton esiintymispaikan ympärille perustetaan eläintautilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke. Poiketen siitä, mitä 4—8 luvussa säädetään, rajoitusvyöhykkeeseen sovelletaan tämän luvun säännöksiä.

Rajoitusvyöhyke voidaan lakkauttaa aikaisintaan 12 kuukauden kuluttua siitä, kun viimeinen klassisen sikaruton tapaus on todettu rajoitusalueella.

## 33 §

*Rajoitusvyöhykkeellä toteutettavat toimenpiteet tartunnan leviämisen estämiseksi*

Aluehallintoviraston on välittömästi tehtävä luettelo kaikista rajoitusvyöhykkeellä olevista sikojen pitopaikoista. Luettelo on pidettävä ajan tasalla.

Rajoitusvyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä:

- 1) kunnaneläinlääkäri tarkastamaan vyöhykkeellä sijaitsevat sikojen pitopaikat aluehallintoviraston laatiman pitopaikkaluettelon perusteella sekä tarkastuksen yhteydessä tarkastamaan sikojen merkinnät ja eläinluettelot sekä ottamaan tarvittavat näytteet;
- 2) aluehallintovirasto huolehtimaan, että kaikki vyöhykkeellä ammutut ja kuolleena löydetyt villisiat tutkitaan ja että niistä otetaan näytteitä klassisen sikaruton varalta;
- 3) aluehallintovirasto huolehtimaan luonnonvaraisten villisikojen ruhojen hävittämisestä tavalla, josta ei aiheudu klassisen sikaruton leviämisen vaaraa;
- 4) pitopaikoista vastuussa olevat toimijat pitämään sikoja eläinsuojissa tai muutoin eristettynä luonnonvaraisista villisioista; sekä

- 5) sikojen pitopaikoissa käyvät henkilöt asianmukaisella tavalla käyttämään suojavaatteita sekä peseytymään ja puhdistamaan ja desinfioimaan varusteitaan pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä.

### 34 §

#### *Sikoja sekä niiden sukusoluja, alkioita ja sivutuotteita koskeva siirtokielto*

Sikojen siirtäminen rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevaan pitopaikkaan tai sieltä pois on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä. Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa kiellostä.

Lisäksi on kiellettävä sikojen sekä sian sukusolujen ja alkoiden siirtäminen rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevasta sikojen pitopaikasta maan rajojen ulkopuolelle sekä luonnonvaraisesta siasta saatujen käsittelemättömien sivutuotteiden tuominen vyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin.

## **10 luku. Erinäiset säännökset**

### 35 §

#### *Rokottaminen sikaruttoa vastaan*

Klassisen sikaruton rokotteen käyttö eläimille on kielletty koko maassa, ellei rajoitusvyöhykkeellä toteutettavista hätärokotuksista eläintautilain 40 §:n nojalla toisin säädetä.

### 36 §

#### *Valmiussuunnitelma*

Elintarviketurvallisuusviraston tulee laatia kansallinen valmiussuunnitelma ja aluehallintoviraston alueellinen valmiussuunnitelma klassisen sikaruton varalta yhteisön toimenpiteistä klassisen sikaruton torjumiseksi annetun neuvoston direktiivin 2001/89/EY 22 artiklan sekä liitteen VII mukaisesti.

Valmiussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla.

### 37 §

#### *Diagnostiset menettelyt ja näytteenottomenetelmät*

Valvontaviranomaisen on suorittaessaan tässä asetuksessa säädettyjä tutkimuksia ja tarkastuksia noudatettava, mitä diagnostisista menettelyistä ja näytteenottomenetelmistä säädetään klassisen sikaruton toteamisessa käytettäviä diagnostisia menettelyjä, näytteenottomenetelmiä ja laboratoriotestien tulosten arviointikriteereitä koskevan taudinmäärityskäsikirjan hyväksymisestä annetussa komission päätöksessä 2002/106/EY.

## 38 §

*Voimaantulo*

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2014.

Tällä asetuksella kumotaan klassisen sikaruton vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (22/EEO/2002).

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 2014

Maa- ja metsätalousministeri

Jari Koskinen

Neuvotteleva virkamies

Katri Levonen

## Liite 1

### Klassisen sikaruton tuhoamiseksi tehokkaat lihan käsittelytavat

Seuraavat käsittelyt katsotaan tehokkaiksi lihassa mahdollisesti olevan klassista sikaruttoa aiheuttavan viruksen tuhoamiseksi:

- 1) lämpökäsittely ilmatiiviisti suljetussa säiliössä, F0-arvolla 3,00 tai enemmän; F0-arvo 3,00 tarkoittaa, että tuotteen kylmintä kohtaa on käsitelty riittävästi, jotta saavutetaan sama tappava vaikutus kuin 121 °C:ssa 3 minuutissa nopealla kuumentamisella ja jäädyttämisellä;
- 2) lämpökäsittely 70 °C:n vähimmäislämpötilassa, joka on saavutettava kauttaaltaan koko lihassa;
- 3) lämpökäsittely 80 °C:n vähimmäislämpötilassa, joka on saavutettava kauttaaltaan koko lihassa
- 4) lämpökäsittely ilmatiiviissä säiliössä 60 °C:n vähimmäislämpötilassa vähintään 4 tunnin ajan, jona aikana sisälämpötilan on oltava vähintään 70 °C 30 minuutin ajan;
- 5) luuttomalle lihalle on tehty vähintään yhdeksän kuukautta kestävä luonnollinen käymis- ja kypsymiskäsittely seuraavin ominaisuuksin: aW-arvo enintään 0,93 tai pH-arvo enintään 6,00;
- 6) luuttomille kinkuille ja kupeille tehty vähintään 190 päivää (kinkut) tai 140 päivää (kupeet) kestävä luonnollinen käymis- ja kypsymiskäsittely.

Salamin käsittelystä määrätään Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin pysyvässä komiteassa vahvistettavien vaatimusten mukaisesti.

## Liite 2

### Terveysmerkkiä koskevat vaatimukset

Terveysmerkki muodostuu yksittäisestä soikeasta leimasta, jonka halkaisija pituussuunnassa on 6,5 cm ja poikittaissuunnassa 4,5 cm. Seuraavien tietojen on oltava siinä täysin luettavassa muodossa:

- yläosassa jäsenvaltion nimi tai ISO-koodi FI suuraakkosin,
- keskellä teurastamon hyväksymisnumero,
- alaosassa jokin seuraavista kirjainyhdistelmistä: CE, EC, EF, EG, EK tai EY,
- kaksi suoraa viivaa, jotka leikkaavat toisensa keskellä leimaa siten, että leimassa olevat tiedot eivät peity.

Kirjainten korkeuden on oltava vähintään 0,8 cm ja numeroiden korkeuden vähintään 1 cm. Leimassa on myös oltava tiedot, joiden perusteella lihan tarkastuksen tehnyt eläinlääkäri voidaan tunnistaa.